

ت پیش از آن همکریه لعوب شده بود که این طبقه را آنها می خواستند
و به نایابی آنچه دلخواه داشتند اینکه همان کار را می خواهند
نمتندن از آنهم عذرخواه شدند. با این تغییر موقت مطلع شدند که درین
تیمار غایب همچنان و لرخانه بودند. از آنها که روح و جسم خود را درین
قراردادشت باشند تا بسیار خاطر و مطہر مبتداشان شاهد شوند
آن میتواند این آنچه از این طبقه مطلع شده باشد. ممکن است این ماده
نه در این حالت را میتواند بازگردانی کند. با اینکه این کار را بیان نمی
دان اما چناندر آنکه اینکه در این موضع مطلع شده باشد ممکن است این
کار را بازگردانی کند. این موضع مطلع شده باشد ممکن است این کار را بازگردانی
کند. این موضع مطلع شده باشد ممکن است این کار را بازگردانی کند.

جـاز

- ۳ -

ریشه های فولکلوریک

۱ - آواز کار^۱

یکی از انواع موسیقی آفریقائی که در امریکا جای خود را باز
کرده است نوعی موسیقی است که امریکائیها با آن «آواز کار» می گویند.^۲
این آواز ها دارای ضربهای مشخص و مرتبی است و بعقبده مورخان

Worksong - ۱

۲ - لازم بیاد آوری است که پروفسور «ماریوس شنايدر» موزیکولوگ
شهر آلمانی منکر اصل موجودیت «موسیقی کار» در افریقا می باشد. نامبرده
معتقد است که اگر فرض کنیم که این نوع موسیقی وارد امریکا شده و تبدیل به «
موسیقی کار» گردیده است، باز نمی تواند دلیل براین باشد که واقعاً موقع کار
نواخته می شده است. بنظر «شنايدر» با توجه به تمایل به کار دسته جمعی که در امریکا
برخلاف افریقا زیاد دیده می شود، می توان پذیرفت که این موسیقی بوسیله نژاد
امریکائی تبدیل به «موسیقی کار» گردیده است.

کارگران راه آهن سرتاسری امریکا و نیز هیزم شکن‌های بومی آن را بصورت آواز جمی اجرا می‌کردند. معروف است که کارفرما یان کارگران خود را وادار می‌کردند که موقع کار این آوازها را بخوانند؛ چه آنان معتقد بودند که ضرب سریع این آوازها با سرعت کار واژدیاد محصول نسبت مستقیم دارد.

«آواز کار» معمولاً یک‌صدا خوانده می‌شد و ملودی آن از چند جمله کوتاه تشکیل می‌گردید که بطور مرتب تکرار می‌شد. این آواز با همه سادگی از یک قدرت جادویی برخوردار بود و برای خواندن آن معمولاً یک نفر (سرکار گر) یکی از بنده‌هارا شروع می‌کرد و پس از آنکه «سلو»^۱ او تمام می‌شد کارگران بطور دسته جمعی همان آهنگ را تکرار می‌کردند و در واقع جواب اورا میدادند.

مضمون شعر این آواز متغیر بود. گاه شخص دوستانش را بکار تشویق می‌نمود، زمانی از آنها شکایت می‌کرد و گاهی هم از همکارانش می‌خواست که علیه کارفرما اعتصاب نمایند و از کار دست بکشند.

این شکل اجرای آواز را می‌توان یکنوع «آنتمی فونی»^۲ بدانه دانست که در واقع همان آواز «آنتمی فونی» افریقائی است که در قرن هفدهم بوسیله بومیان افریقائی وارد امریکا شد.

این موسیقی بمرور ایام در امریکا رواج پیدا کرد و سیستم «سؤال و جوابی»^۳ آن یکی از انواع مختلف موسیقی بومیان امریکا گردید.

۳- سپریچوال

بس از مهاجرت سفید پوستان به امریکا و استقلال آن کشود، سیاهان بتدريج تحت فشار قرار گرفتند و اکثر آنان برده و غلام سفید پوستان شدند. آنان برای آنکه ناراحتی‌های روحی خود را ازیاد برند، بربال نوع‌های خود متولّ شدند و چون موسیقی از عوامل اصلی عبادت سیاهان بود و نقش مهمی را در معتقدات آنان بازی می‌کرد، پس با زبان شعر و موسیقی دردهای خود را بازگو کردند و برای فرار از غم و رنجی که

۱ - Antiphonie (صدای منقابل). در کلیساهای کاتولیک مبارله آواز را بین کشیش و دسته کر «آنتمی فونی» خوانند. در موسیقی هم اصطلاح «فواصل آنتمی فونی» وجود دارد که همان فاصله اکتاو و اکتاو دوبل می‌باشد.

۲ - Spritual   Call and response - ۳

نهارا أحاطه کرده بود بخواندن آواز مشغول شدند .
 با گذشت زمان سیاهان آئین مسیح را پذیرفتند و از آن پس با خدايان تازه راز و نیاز می کردند . این خدايان عبارت بودند از پیامبران متعدد که نامشان در تورات (عهدتیق) ذکر شده بود و حضرت عیسی در رأس آنان قرار داشت . با این ترتیب صورت ظاهر و مفهوم معتقدات سیاهان و پوشش دولی طریقه عبادت آنان و راز و نیازشان با خدايان جدید بهمان صورت سابق باقی ماند .
 حضرت مسیح و زندگی مشقت بار او زبان گویای سیاهان امریکائی بود؛ زیرا آنان نیز در زیر فشار ظلم وجود سفید پوستان خورد شده و همچون حضرت مسیح با غم و رنج خو گرفته بودند . سیاهان در کلیساها کوچک و سفید رنگ خود مسیح را می پرستیدند و برای همدردی با وی و جلب رحم و شفقت او آواز میخوانند و آلام درونی خویش را تسکین می دادند .
 این نوع آواز که به موسیقی مذهبی سیاهان بستگی داشت «سپریچوال» نامیده می شد و غالباً بصورت «پنتاتونیک» بود و فورم مشخصی داشت . نمونه این آهنگهای مذهبی جهت ملاحظه خوانندگان عربیز درج می شود .

"Swing Low, sweet Chariot.

این نوع آواز و آوازهای دیگری از این قبیل بقدرتی جذاب و مؤثر بود که در مدتی کوتاه دوستداران زیادی پیدا کرد و مشتاقان بسیاری یافت .
 اروپاییان مقیم امریکا نیز برای اینکه آوازهای بومی را بروی صحنه آورده و بگوش علاقمندان برسانند؛ دست بکار ساختن آهنگهایی با استفاده از ترانهای سیاه پوستان شدند و قطعاتی برای آواز جمعی و آواز تنها پیانو بوجود آوردند . البته این آهنگها آنطور که باید و شاید موسیقی «سپریچوال» را بیان نمی کند ، بلکه جنبه روحانیت و اصالت آنرا از دست داده و بصورت بازاری و عامه پسندی درآمده است .

کارگران راه آهن سرتاسری امریکا و نیز هیزم شکن‌های بومی آنرا بصورت آواز جمعی اجرا می‌کردند. معروف است که کارفرما یان کارگران خود را وادار می‌کردند که موقع کار این آوازها را بخوانند؛ چه آنان معتقد بودند که ضرب سریع این آوازها با سرعت کار واژدیاد محصول نسبت مستقیم دارد.

«آواز کار» معمولاً یک‌صدا خوانده می‌شد و ملودی آن از چند جمله کوتاه تشکیل می‌گردید که بطور مرتب تکرار می‌شد. این آواز با همه سادگی از یک قدرت جادویی برخوردار بود و برای خواندن آن معمولاً یک نفر (سرکار گر) یکی از بندھارا شروع می‌کرد و پس از آنکه «سلو»^۱ او تمام می‌شد کارگران بطور دسته‌جمعی همان آهنگ را تکرار می‌کردند و در واقع جواب اورا میدادند.

مضمون شعر این آواز متغیر بود. گاه شخص دوستانش را بکارت‌شویق می‌نمود، زمانی از آنها شکایت می‌کرد و گاهی هم از همکارانش می‌خواست که علیه کارفرما اعتصاب نمایند و آواز کار دست بکشند.

این شکل اجرای آواز را می‌توان یکنوع «آنتم فونی»^۲ بدانه دانست که در واقع همان آواز «آنتم فونی» افریقائی است که در قرن هفدهم بوسیله بومیان افریقائی وارد امریکا شد.

این موسیقی بمرور ایام در امریکا رواج پیدا کرد و سیستم «سؤال و جوابی»^۳ آن یکی از انواع مختلف موسیقی بومیان امریکا گردید.

بس از مهاجرت سفید پوستان به امریکا و استقلال آن کشور، سیاهان بتدریج تحت فشار قرار گرفتند و اکثر آنان برده و غلام سفید پوستان شدند. آنان برای آنکه ناراحتی‌های روحی خود را ازیاد برند، بربالنوع‌های خود متولّ شدند و چون موسیقی از عوامل اصلی عبادت سیاهان بود و نقش مهمی را در معتقدات آنان بازی می‌کرد، پس با زبان شعر و موسیقی دردهای خود را بازگو کردند و برای فرار از گم و رنجی که

۱ - Antiphonie (صدای متقابل). در کلیساها کاتولیک مبارله آواز را بین کشیش و دسته کر «آنتم فونی» خوانند. در موسیقی هم اصطلاح «فواصل آنتم فونی» وجود دارد که همان فاصله اکتاو و اکتاو دوبل می‌باشد.

Spiritual - ۳ Call and response - ۲

نهارا احاطه کرده بود بخواندن آواز مشغول شدند .
 با گذشت زمان سیاهان آئین مسیح را پذیرفتند و از آن پس با خدا یان تازه راز و نیاز می کردند . این خدا یان عبارت بودند از پیامبران متعدد که نامشان در تورات (عهد عتیق) ذکر شده بود و حضرت عیسی در رأس آنان قرار داشت . با این ترتیب صورت ظاهر و مفهوم معتقدات سیاهان عوض شد ولی طریقه عبادت آنان و راز و نیاز شان با خدا یان جدید بهمان صورت سابق باقی ماند .
 حضرت مسیح و زندگی مشقت بار او زبان گویای سیاهان امریکائی بود؛ زیرا آنان نیز در زیر فشار ظلم وجود سفید پوستان خورد شده و همچون حضرت مسیح با غم و رنج خو گرفته بودند . سیاهان در کلیساها کوچک و سفید رنگ خود مسیح را می پرستیدند و برای همدردی با وی و جلب رحم و شفقت او آواز میخوانند و آلام درونی خویش را تسکین می دادند .
 این نوع آواز که به موسیقی مذهبی سیاهان بستگی داشت «سپریچوال» نامیده می شد و غالباً بصورت «پنتاتونیک» بود و فورم مشخصی داشت . نمونه این آهنگهای مذهبی جهت ملاحظه خوانندگان عریز درج می شود .

"Swing Low, sweet Chariot."

کتاب علوم اسلامی و مطالعات اسلامی

این نوع آواز و آوازهای دیگری از این قبیل بقدرتی جذاب و مؤثر بود که در مدتی کوتاه دوستداران زیادی پیدا کرد و مشتاقان بسیاری یافت . اروپاییان مقیم امریکا نیز برای اینکه آوازهای بومی را بروی صحنه آورده و بگوش علاقمندان برسانند؛ دست بکار ساختن آهنگهایی با استفاده از ترانه‌های سیاه پوستان شدند و قطعاتی برای آواز جمعی و آواز تنها و پیانو بوجود آوردند . البته این آهنگها آنطور که باید شاید موسیقی «سپریچوال» را بیان نمی کند ، بلکه جنبه روحانیت و اصالت آنرا از دست داده و بصورت بازاری و عامه پسندی در آمده است .

بدین ترتیب مفهوم اصلی موسیقی «سپریچوال» که با کی 'انزوا، ناکامی وغیره را میرساند، ازین رفت واز آن پس شنو نده عامی بدون توجه باین نکته که آهنگهای مزبور به معتقدات مذهبی سیاهان ارتباط دارد، آنرا بعنوان یک آهنگ روز ویک اثر جالب می شنید. استقبال این شنو ندگان باعث شد که آهنگسازان حرفه ای جری ترشدن و آثار جدیدی بعنوان موسیقی «سپریچوال» ساختند و آنرا بعنوان آهنگ روز تحول مردم دادند.

***

گفتیم که سیاهان پس از گرویدن به آین مسیح در ظاهر معتقدات خود تغییر دادند ولی اصول کلی عقاید آنان بهمان صورت سابق باقی ماند. بومیان امریکائی در معتقدات قدیمی خود زندگی در عالم بهتری را می گستند و معتقد بودند که این عالم در آسمانها با کرات دیگر قرار ندارد بلکه در همین جهان باید آنرا جستجو کرد. بهمین جهت برای دسترسی به محل ایده آل محتاج وسائلی بودند؛ بعباوت دیگر معتقدات آنان باعوامل موجود در دنیا بستگی داشت واز آنها جدا نبود.

همانطور که از مضامین آوازهای سیاهان مستفاد می شود آنان برای هر یک از معتقدات خود «سبلی» دارند و عوامل موجود در محیط خویش را با «سبل» های مختلف هماهنگ می دانند. مثلا در مناجاتی که آذوه رفتن به بیشتر را می کنند از گاری عزیز خود یاد می کنند که وسیله عزیمت آنان قرار ندارد، بلکه در گوشه ای از همین دنیا واقع است وابن بیشتر جایی است که در آن همه اشخاص خوب ذوق هم جمیع می شوند و خداوند همچون پدر مهر بانی آنان را نوازش می کند و با آنها سیگازهای گران قیمت «هاوانا» تعارف نموده وهمه گونه وسائل مادی در اختیارشان می گذارد. این طرز تفکر را نباید مورد تمسخر قرار داد زیرا معتقدات سیاهان همچون خونسی است که در رگهای آنان در جریان است و چه بسا که از معتقدات مذهبی مسیحیان قوی تر و پاک تر باشد. از طرفی نباید از نظر دور داشت که سیاهان به اصول تاریخی چندان پایین نیستند و «زمان» در معتقدات آنان نقش مهمی را ایفا نمی کند.

برای بومیان اشکالی ندارد که مثلاً مسیح را در زندگی روزمره خویش بطور جسمانی مجسم کرده و او را موجودی حاضر بدانند. آنان باین تکته اهمیت نمیدهند که مثلاً رودخانه مقدس «اردن» در فلسطین جاری است. یاک بومی آنچه را که می‌یندمی پذیرد، مثلاً هنگامی که رودخانه «می‌سی‌سی‌بو» را می‌نگرد، همان را رودخانه « المقدس» فرض می‌کند و آنرا حد فاصل «ذندگی» و «فنا» می‌شمارد و در وصف آن سرودهایی با مضامین مذهبی می‌سراید. در افسانه‌های باستانی راجع به اشخاص و اشیاء آن‌مان بسیار شنیده و خوانده و باسانی می‌پذیرد که آن اشخاص و اشیاء همچنان موجود است. بنظر او «زمان» ناچیز‌تر از آن است که بتواند بین آنچه «بوده» و آنچه «هست» فاصله‌ای ایجاد نماید.

***

در آوازهای «سپریچوال» واقعی نکاتی وجود دارد که اطلاع از آنها برای فهم بیشتر اصول این موسیقی کمال اهمیت را دارد. در این آهنگها عوامل «جادوئی»^۱ و «افسانه‌ای»^۲ درهم آمیخته‌اند و به صور مختلف ظاهر می‌شوند. از طرف دیگر افکار و عوامل «جهانی» و «روحانی» نیز لازم و ملزم یکدیگر شده‌اند و از هم جدا نیستند. مثلاً سیستم آوازی «آنتی‌فونی» و «سئوال و جواب» که معمولاً در آوازهای غیر مذهبی «کار» سیاهان بکار می‌رود، در موسیقی «سپریچوال» هم دیده می‌شود؛ با این تفاوت که در این آوازها «سئوال و جواب» برخلاف آواز «کار» بین کشیش و حاضران صورت می‌گیرد. این طرز اجرای آوازهای مذهبی بخوبی نفوذ مذهب جدید را در تمدن بومی و طبیعی افریقائی نشان میدهد. لازم بسادآوری است که سیاهان در موقع عبادت تنها بفorm فوق الذکر توجه نداشتند، بلکه با اضافه کردن فریادها و تقویت ضربهای ضعیف آهنگ یا بهم زدن کف دستها، حالت خاصی به ترانه‌های عبادتی خود میدادند که از نظر آنان برای ستایش خالق لازم است.

علاوه بر عوامل فوق سیاهان برای نزدیکی بیشتر بخداؤند، ملودی را از حالت اصلی خارج نموده و بر طبق سنن پرستش اجداد خویش قسمت -

های بداهه‌ای با آن افزودند و با اضافه کردن حرکاتی که بتمام اعضای بدن خویش میدادند جنبه روحانی آئین خودرا به حد اعلی رساندند.

همانطور که گفته شد آوازهای «سپریچوال» یکی از مشخص ترین فورم‌های آوازی امریکاست و سازندگان اصلی آن منحصرآ سیاهان افریقائی می‌باشند. این آوازها بمرور ایام در شهرهای بزرگ «کاراکتر» اصلی خودرا ازدست داد و بشکلی دیگر درآمد. البته ازین رفتن اصالت آوازهای «سپریچوال» دلیل بر محو وزوال این موسیقی نبود، بلکه در دهه چهارم قرن پیstem با استفاده از موسیقی غیراصیل «سپریچوال» فورم تازه آوازی بوجود آمد که «گاسپل سانگ»^۱ نام گرفت.

مرکز اصلی پیدایش این نوع آواز محله سیاهپستان «هارلم» در نیویورک بود و علت واقعی ایجاد آن را دوری از ایالات جنوی - که محل سکونت بیشتر سیاهان امریکاست - و زواج موسیقی جاز می‌توان دانست. این آوازها با ساز همراهی می‌شدند و معمولاً یک‌زن آنها را اجرا می‌کند و طبیعی است که بسیاری از خصوصیات موسیقی «سپریچوال» را ازدست داده و غالباً اشعار عامه پسندی روی آنها ساخته می‌شود.

از مهمترین کسانی که در ترویج این نوع آواز دل‌مهی بعده داشته‌اند دو خواننده مشهور «جاکسون»^۲ و «تارپ» را نام باید بردا که در حقیقت از

پایه گذاران این مکتب بشمارند و نه از مطالعات فرنگی

بقیه دارد

دکتر خاچی

پرمال جامع علوم انسانی